

ANKIETA PRZED
BADANIEM DENSYTOMETRII
Z ZASTOSOWANIEM PROMIENIOWANIA JONIZUJĄCEGO

Data:.....

Nazwisko i imię (należy wypełnić drukowanymi literami)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

WAG

--

WZROST

--

ROZPOZNAНИЕ.....

PEŁĆ

--

WIEK MENOPAUZY

--

Czy posiada Pani/Pan protezy stawów, protezy kości, implanty i zespolenia metalowe? **TAK** **NIE**

RODZAJ BADANIA:

SZYJKA KOŚCI UDOWEJ

KRĘGOSŁUP L-S

CAŁE CIAŁO

PRZEDRAMIE (w przypadku endoprotezoplastyki obu st. biodrowych)

1. **PRZEBYTE ZŁAMANIA** **TAK** **NIE**

Za przebyte złamanie uznaje się złamanie, które wystąpiło spontanicznie w okresie dorosłego życia, lub w wyniku urazu, który u zdrowej osoby nie spowodowałby złamania. Wpisz tak lub nie (zobacz uwagi do czynników ryzyka)

2. **ZŁAMANIE BIODRA U RODZICÓW** **TAK** **NIE**

Jest to pytanie o przebyte u matki lub ojca złamanie biodra

3. **OBECNE PALENIE TYTONIU** **TAK** **NIE**

Zaznacz „tak”, jeśli pacjent obecnie pali papierosy zobacz uwagi do czynników ryzyka

3. **PRZYJMOWANIE STERYDÓW - Glikokortykosteroidy** **TAK** **NIE**

Zaznacz „tak” jeśli pacjent obecnie zażywa doustnie glikokortykosteroidy lub zażywał je dłużej niż trzy miesiące w dawce odpowiadającej 5mg prednizolonu dziennie (lub ekwiwalent dawki innych glikokortykosteroidów) (zobacz uwagi do czynników ryzyka)

4. **STWIERDZONE REUMATOIDALNE ZAPALENIE STAWÓW** **TAK** **NIE**

Zaznacz „tak” jeśli u pacjenta zdiagnozowano reumatoidalne zapalenie stawów. Jeśli nie było diagnozy, zaznacz „nie” (zobacz uwagi do czynników ryzyka)

5. **WTÓRNA OSTEOPOROZA** **TAK** **NIE**

Zaznacz „tak” jeśli pacjent ma schorzenie silnie związane z osteoporozą. Obejmuje to cukrzycę typu I (insulinozależną), wrodzoną łamliwość kości u dorosłych, nieleczonej przez długi czas nadczynność tarczycy, hipogonadyzm lub przedwczesną menopauzę (przed 45 rokiem życia), przewlekłe niedożywienie lub zespół złego wchłaniania oraz przewlekłą chorobę wątroby.

5. **SPOŻYCIE 3 LUB WIĘCEJ JEDNOSTEK ALKOHOLU DZIENNIE** **TAK** **NIE**

Zaznacz „tak” jeśli pacjent spożywa 3 lub więcej jednostek alkoholu dziennie. Pojęcie jednostki alkoholu może różnić się zależnie od kraju i wynosić od 8 do 10g alkoholu jednak zwykle odpowiada kufłowi piwa (285ml), kieliszкови wódki (30ml) lub kieliszкови wina (120ml) lub jednej miarce aperitif (60ml) (zobacz uwagi do czynników ryzyka)

Świadom/a odpowiedzialności zlecam procedurę z użyciem promieniowania jonizującego (Dz.U. 2005 Nr 194 poz. 1625)

UWAGI DO CZYNNIKÓW RYZYKA

Przebyte złamanie

Przebyte złamanie kręgow jest szczególnym przypadkiem. Złamanie rozpoznane jedynie na radiogramie (morfometryczne złamanie trzonu) zalicza się do przebytego złamania. Przebyte złamanie kręgosłupa lub biodra jest bardzo silnym czynnikiem ryzyka. W związku z tym obliczone prawdopodobieństwo złamania może być zaniżone. Ryzyko złamania jest również niedoszacowane w przypadku kilku złamań.

Palenie, alkohol, glikokortykosteroidy.

Wpływ tych czynników zależy od dawki, t.j. im większa dawka, tym większe ryzyko. Nie jest to uwzględnione w algorytmie, dlatego przyjmuje się dawkę średnią. Decyzja lekarska jest niezbędna przy wysokich i niskich dawkach.

Reumatoidalne zapalenie stawów (RZS)

RZS jest czynnikiem ryzyka złamania. Jednakże choroba zwyrodnieniowa stawów oddziałuje odwrotnie. Z tej przyczyny nie powinno się brać pod uwagę domniemanego przez pacjenta „artretyzmu”, jedynie chorobę udokumentowaną klinicznie lub laboratoryjnie.

INFORMACJE DLA PACJENTA PRZED BADANIEM DENSYTOMETRII

1. RODZAJ I WSKAZANIA DO BADANIA.

Densytometria jest badaniem rentgenowskim wykorzystywanym w diagnostyce osteoporozy. Pozwala zmierzyć gęstość mineralną kości (uwapnienie) i ocenić ryzyko ich złamania w przyszłości oraz monitorować skuteczność leczenia jeśli zachodzi taka potrzeba. Najczęściej badany jest odcinek lędźwiowy kręgosłupa lub bliższy koniec lewej kości udowej (szyjka kości udowej), znacznie rzadziej inne okolice np. przedramię lub całe ciało. O potrzebie wykonania densytometrii decyduje lekarz.

2. PRZYGOTOWANIE DO BADANIA.

Badanie nie wymaga specjalnego przygotowania. W celu uniknięcia zakłóceń i zakłamania wyniku **ubranie pacjenta powinno być pozbawione metalowych elementów w okolicy badanej części ciała (np. suwaków, guzików, biżuterii).** Do przeprowadzenia prawidłowych wyliczeń wymagana jest aktualna masa ciała i wzrost pacjenta. Na ich podstawie komputer aparatu oblicza procentową gęstość kości. W celu uzyskania dokładności pomiarów i powtarzalności wyników zaleca się, aby wykonywanie kolejnych badań densytometrycznych odbywało się aparatem o porównywalnej klasie, a najlepiej na tym samym.

3. PRZEBIEG BADANIA.

Densytometria jest badaniem nieinwazyjnym, bezbolesnym i nie wymaga wstrzymywania oddechu. Wykonywana jest za pomocą aparatu rentgenowskiego, który emituje bardzo małą ilość promieniowania, tzw. pojedynczą wiązkę. W trakcie większości badań pacjent leży nieruchomo na stole pomiarowym, jedynie do badania przedramienia wymagana jest pozycja siedząca. Wynik badania wyrażony jest za pomocą wskaźników porównujących gęstość kości osoby badanej z gęstością kości młodych zdrowych osób (T-score) i zdrowych rówieśników (Z-score).

4. PRZECIWWSKAZANIA.

Bezwzględny przeciwwskazaniem do wykonania badania jest ciąża.

Duże zmiany zwyrodnieniowe, złamania i materiał obcy, tj. wszczepy, implanty (np. endoproteza biodra, stabilizacja kręgosłupa) w miejscu badanej okolicy zaburzają interpretację wyniku, uniemożliwiając tym samym prawidłową ocenę w kierunku osteoporozy. Należy wtedy wybrać do zbadania inną okolicę anatomiczną.

5. MOŻLIWOŚĆ WYSTĄPIENIA POWIKŁAŃ.

Dawki promieniowania jakie pacjent otrzymuje podczas badania są bezpieczne, dopuszczalne w celach diagnostycznych i nie zagrażają bezpośrednio jego życiu. Należy pamiętać, że wpływ promieniowania na organizm nie jest obojętny, a skumulowane (w przypadkach wcześniej wykonywanych innych badań z użyciem promieniowania jonizującego) dawki diagnostyczne mogą mieć działanie szkodliwe. Densytometria jest badaniem bezpiecznym. Ekspozycja otrzymana przez pacjenta w badaniu densytometrii jest bardzo mała (<1/30 dawki stosowanej przy wykonywaniu zdjęcia radiologicznego klatki piersiowej).